

PhDr. Ján Beljak, PhD., Archeologický ústav SAV, v. v. i.,
Akademická 2, 949 21 Nitra, e-mail: jan.beljak@savba.sk

Predstava o pôsobení v Správnej rade Archeologického ústavu, v. v. i.

Správna rada verejnej výskumnej inštitúcie (v. v. i.) je volená a vykonáva činnosti v súlade s § 17 a 23 zákona č. 243/2017 Z. z. o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Správna rada sa okrem iného podieľa na riadení v. v. i., takže v súčinnosti s riaditeľom riadi uskutočňovanie hlavných činností v. v. i. podľa § 1, ods. 4, zákona č. 243/2017 Z. z.

V prípade zvolenia do správnej rady organizácie si budem zodpovedne plniť povinnosti vyplývajúce z členstva v správnej rade, vo všetkých oblastiach činnosti podľa citovaného zákona.

V prípade zvolenia do Správnej rady AÚ SAV, v. v. i., by som rád zúročil skúsenosti, ktoré som nadobudol počas pôsobenia v Archeologickom ústave SAV od roku 2003 v prospech našej inštitúcie. Nakoľko od roku 2012 vediem vysunuté pracovisko Archeologického ústavu SAV vo Zvolene - zamerá by som sa aj na podporu nášho regionálneho bádania prostredníctvom pracovísk Archeologického ústavu SAV v Košiciach, Spišskej Novej Vsi, Zvolene, Bratislave a v Nitre. Pokladám to za veľmi dôležité nakoľko na Slovensku (predovšetkým na strednom a východnom) máme stále regióny, ktoré archeologicky veľmi slabo poznáme. K tomu bude smerovať aj podpora tematického terénneho výskumu a publikovaniu jeho výsledkov. Ako člen Dočasnej pracovnej skupiny pre archeologické kultúrne dedičstvo, ktorého vecnými garantmi sa stali MK SR-Sekcia kultúrneho dedičstva a Rada vlády SR pre kultúru: Výbor pre kultúrne dedičstvo, člen Archeologickej rady, ktorá je poradný orgán MK SR pre oblasť archeológie a Subkomisie odbornometodickej komisie pre archeológiu pri Pamiatkovom úrade SR, sa zapájam do procesu novelizácie pamiatkového zákona - tak aby bol aj v prospech vedeckého bádania v oblasti archeológie na Slovensku.

Slovensko ani začiatkom 21. storočia nemá dôkladne zmapované svoje archeologické kultúrne dedičstvo. Na takéto zmapovanie nie sú potrebné veľké výdavky. Dôležité však je, aby sa evidencia archeologických nálezísk neviedla len v

kanceláriách na základe archívnych prameňov, ale aby tieto lokality boli aj reálne overované priamo v teréne.

Za nevyhnutné pri tom pokladám zjednodušenie procesu tvorby výskumných dokumentácii v zmysle platnej Vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. 253/2010 Z. z., vykonávajúcej Pamiatkový zákon, v znení neskorších predpisov i v zmysle interných smerníc Archeologického ústavu SAV.

Dôležitá je oblasť medzinárodnej spolupráce jednak pri vedeckej tvorbe a odovzdávaní si vedeckých výsledkov, ale aj pri výchove nastupujúcej generácie archeológov. Tu je potrebná aj spolupráca nielen so špičkovými zahraničnými inštitúciami, ale aj s domácimi katedrami archeológie v Nitre, Trnave a Bratislave a zapojenie ich pracovníkov a študentov do terénnej praxe na spoločných tematicky zaujímavých terénnych archeologických výskumoch i na spracovaní výsledkov výskumov, ktoré boli realizované v minulosti ako tém bakalárskych, diplomových a dizertačných prác. Už dnes vidíme, že spoločné projekty Medzinárodnej letnej školy archeológie - napr. na Pustom hrade vo Zvolene prinášajú pozitívne výsledky aj vo forme popularizácie výsledkov archeologického výskumu vo forme publikácii a prednášok pre širokú verejnosť.

Archeologický ústav SAV vždy patril k popredným inštitúciami v odbore archeológia v interdisciplinárnom výskume. To je potrebné nie len zachovať, ale aj rozvinúť aj vo forme nových trendov bádania ako je napríklad archeológia krajiny. Slovensko ratifikovalo dokument: The European Landscape Convention, tiež známy ako Florence Convention. Tento dohovor je zameraný na: ochranu, manažment a plánovanie krajiny a zvyšovanie povedomia o význame krajiny. Už v súčasnosti máme nadviazanú dobrú spoluprácu s Ústavom ekológie lesa SAV, Národným lesníckym centrom a Technickou univerzitou vo Zvolene, Katedrou histórie UMB v Banskej Bystrici a verím, že spoločnými bádateľskými projektmi podporenými aj v rámci grantových schém dokážeme priniesť nové zaujímavé výsledky pri rekonštrukcii krajiny v minulosti.

Záverom pokladám za nevyhnutné aby špičkové pracovisko v oblasti archeológie na Slovensku, ktorým Archeologický ústav SAV bezpochyby je, vytváralo komfortné pracovné prostredie pre bádateľov všetkých generácii a na všetkých pracoviskách, ktorý v ňom pracujú.

Ján Beljak

V Nitre 16. 7. 2018